

Folkeskolereformen - muligheder for det kulturelle foreningsliv

Med den nye folkeskolereform, der trådte i kraft i august 2014, lægges der op til et udvidet forpligtende samarbejde med det omkringliggende samfund – herunder også foreningslivet. Skolerne kan tilrettelægge læringsforløb i samarbejde med det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv med det mål at bringe virkeligheden ind i skolen og skolen ud i virkeligheden.

Den åbne skole

Med folkeskolereformen skal skolerne i langt højere grad end tidligere åbne sig mod det omgivende samfund og det lokale kultur-, fritids- og foreningsliv. Det betyder, at skolerne kan samarbejde med foreninger om projekter og undervisningsforløb af forskellig karakter. Skolerne skal sørge for, at eleverne oplever, hvordan det, de lærer i skolen, bruges i virkeligheden og bliver en del af virkeligheden. Eleverne skal have forståelse for, hvad det er for et samfund, de er en del af. Ved at inddrage de frivillige foreninger kan man øge elevernes kendskab til de muligheder og tilbud, de er omgivet af i lokalsamfundet. Eleverne får dermed indblik i de ressourcer og muligheder, den enkelte forening rummer. For at skabe variation i skoledagen er det oplagt, at en større del af undervisningen lægges uden for skolen. Her kan de frivillige kulturelle foreninger spille en væsentlig rolle og bidrage med et kvalificeret udbud af aktiviteter.

Mål, rammer og organisering

I den kommende tid skal kommunerne drøfte mål, rammer og organisering af den åbne skole. Nogle kommuner tænker i netværk. Andre kommuner tænker konkret i læring i partnerskaber, hvor parterne bliver enige om, hvad undervisningen skal indeholde, og hvad alle parter

Forts. side 10

Af og med folket

Der manglende både folkelighed og vægtning af de kulturelle frivillige og amatørerne på Kulturmødet 2014 på Mors. Det ville styrke området, hvis samtalerne om professionel kunst, kulturinstitutionerne, det frivillige kulturelle foreningsliv og amatørerne blev ligestillet - især da de to sidstnævnte repræsenterer en stor del af befolkningen.

Side 3

Kulturmøde med vokseværk

På Kulturmødet 2014 forsøgte man at samle folk omkring en fælles passion for kultur. Både de udøvende, formidlerne, politikerne og alle dem, der ikke har kultur som arbejde. Ambitionen er, at alle skal være med i en levende meningsudveksling - også dem, der bare er "almindelige kulturbrugere". Men manøvren lykkedes kun delvist. For selv om der er fuldt hus til de fleste store debatter, er tiden knap, og rammerne sat, og til trods for at folk inviteres med i diskussionen, så er det svært at komme i dybden med problematikkerne.

Side 5

Amatørkulturen til debat

Desværre var hverken amatørerne, det medskabende publikum eller den kulturelle frivillighed for alvor på dagsordenen i de mange "samtaler", der fandt sted på Kulturmødet 2014 på Mors. Her var det især kulturens økonomi og formidling, det internationale og folkeskolereformen, der fyldte. Det var således først i en af mødets absolut sidste samtaler, at det sådan lød "Hov for resten ..." -agtigt blev amatørkulturens tur.

Side 8

Det om-sig-liggende samfund

I den nye skolereform er målsætningen, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan, mindske betydningen af deres sociale baggrund og skabe tillid og trivsel. Det er et lovkrav, at skolerne inddrager lokalområdet og tænker koblinger på tværs af skole og foreningsliv, så skolen/lærerne kan invitere andre aktører ind i skolen og i samarbejde nytænke forløb.

Side 13

Stor vilje til at møde skolerne

I forbindelse med Køge Kommunes opfordring til foreningerne om at lave samarbejdsprojekter med "den åbne skole", formulerede Kulturelt Samråd Køge nogle ideer til en kulturpasordning. For hver kulturel aktivitet klassen deltager i, får eleverne et stempel i deres kulturpas.

Side 16

Leder

Hans Rostholm

formand,
kulturellesamraad
@kulturellesamraad.dk

Folkeskolereformen

Folkeskolereformen trådte i kraft med indgangen til det skoleår, der gik i gang i august 2014. Det er en reform med mange forandringer og en reform, der har været meget omtalt – både på godt og ondt. Men det er ikke landsforeningens opgave at forholde sig til form og indhold af størstedelen af loven. Derimod bør vi ikke overse, at skolerne ifølge loven i langt højere grad skal åbne sig mod det omgivende samfund og samarbejde med bl.a. foreningslivet. Loven trådte i kraft på samme tid som Kulturelle Samråd i Danmark skulle gennemføre 2 pilotforsøg under et af

sine store EU projekter, Culture Guides, hvor personer, der kun lidt eller slet ikke deltager i kunst- og kulturlivet, via kulturguider skulle opmuntres til større deltagelse. Det gav os ideen til at gennemføre EU pilotprojektet med børn og unge fra folkeskolerne, der for en stor dels vedkommende ikke er deltagere i det kulturelle foreningsliv. Vi slog altså så at sige to fluer med et smæk!

To kulturelle samråd – Halsnæs og Køge – meldte sig hurtigt til projektet – begge med deres kommuners opbakning, og som man kan læse i bladet, er projekterne godt i gang begge steder. Det er efterfølgende vigtigt, at vi får samlet viden op fra de 2 projekter, så vi kan kommunikere ideen ud til andre samråd og kommuner, ligesom kulturguideprojektet kan spredes ud til at omfatte andre

persongrupper, der på nuværende tidspunkt ikke deltager i det kulturelle foreningsliv.

Stormøder

I løbet af sommeren er der nu hele to stormøder, der trækker deltagere til for at debattere. Det drejer sig om Folkemødet på Bornholm, der finder sted i juni måned, samt Kulturmødet på Mors, der foregår i august. Begge steder er Kulturelle Samråd i Danmark til stede, fordi vi mener, at vi her kan synliggøre vores område. Som man kan læse i bladet, brugte vi Folkemødet på Bornholm i juni til at arrangere en debat, der havde det kulturelle foreningslivs manglende synlighed i kulturpolitikken som omdrejningspunkt. Det var også en debat, vi ønskede tage op på Kulturmødet på Mors i august, men selv om der her er tale om et stormøde specielt for kultur og ikke som på Bornholm med et bredere sigte, er det meget sværere at komme til orde, og vi måtte desværre nøjes med en debat, der handlede mere om den sociale frivillighed, end om kulturen. Men det viser bare, hvor vigtig det er, at vi bliver ved med at presse på for at få det frivillige kulturelle område sat på dagsordenen.

Af og med folket

Mette Vesterbæk Mortensen

Projektmedarbejder,
Kulturelle Samråd i Danmark
mm@kulturellesamraad.dk

Bente Schindel

sekretariatsleder,
Kulturelle Samråd i Danmark
bs@kulturellesamraad.dk

Under overskriften "Samtale og Oplevelse" samlede en lang række kulturpersonligheder, politikere, kunstnere, presfolk m.fl. til Kulturmødet på Mors den 21. – 23. august 2014.

I programmet til Kulturmødet lød opfordringen "Kom og vær med til en kvalificeret og dybdegående samtale om kunstens og kulturens vilkår og muligheder, om deres betydning for udvikling og vækst og deres betydning for os alle." Denne opfordring havde mange reageret på, men man kunne også konstatere, at nogle områder inden for kunst og kultur ikke var repræsenteret, ligesom man måtte konstatere, at civilsamfundets kunstneriske og kulturelle grupperinger heller ikke i år var kommet ind i varmen.

Debatterne lanceredes som samtaler, og der blev i programmet i høj grad lagt op til dialog med publikum. Men desværre kom konceptet ikke til at fungere i praksis. I salen sad kulturpinger og repræsentanter for kulturens interesseorganisationer og kulturinstitutioner - og det var dem, der rakte hånden i vejret, når der blev inviteret til spørgsmål fra salen. Scenariet var, at der blev stillet et spørgsmål fra salen, som efterfølgende blev besvaret, og så gik man videre til næste spørgsmål eller emne. Og med lange spørgsmål, der ofte var af intern kulturadministrativ art, samt lange svar, var der ikke tid til at nå i dybden med de mere generelle kulturpolitiske spørgsmål. Derfor blev der hverken debat eller diskussion ud over scenen og derved forsvandt noget af det folkelige.

For der var fyldt godt op på stolerækkerne af lokale folk, som var kommet for at se de kendte og overvære en debat om kulturen, og det bekræfter, at der er interesse for at diskutere kulturen. Men når det folkelige mest kom til udtryk i tilstedeværelse af folk, skulle man måske fremover tænke i en kortere vej fra menigmand til oplægsholder? Det kan fx være ved at arbejde med andre former for samtalefora såsom rundbordsdiskussioner og lignende. Man kan også overveje emnernes relevans for den almene borger.

Hvor er de frivillige kulturelle foreninger i debatten

En ting var den manglende folkelighed, en anden ting den meget ringe vægtning af de kulturelle frivillige og amatørerne, som på Kulturmødet bliver ganske stedmoderligt behandlet. Både Amatørernes Kunst og Kultur Samråd, AKKS, og Kulturelle Samråd i Danmark fik på Kulturmødet 2013 efter meget benarbejde tilkæmpet sig en mulighed for at lave et arrangement, hvor områderne blev debatteret. Men

det viste sig på dagen, at mødet alligevel ikke lod sig gennemføre, da samtidige møder i den store sal tiltrak sig stor opmærksomhed pga. deltagelse af kendisser, og fordi arrangementer med musik på pladsen umuliggjorde det. Arrangørerne har åbenbart ikke ment, at indholdet var så interessant, at det skulle debatteres i "primetime" fra hovedscenen. I år måtte de to organisationer så atter presse på for at få en plads til en debat eller en "samtale", som det hed. Og også i år blev de to

Kendisser på den store scene tiltrak publikum i den grad, så andre arrangementer, der ikke blev fundet vigtige nok til at blive diskuteret her, kun var meget tyndt besøgt

Udgivet af Landsforeningen Kulturelle Samråd i Danmark
Vartov, Farvergade 27D, 3. • 1463 København K
Tlf. 33 93 13 26 • Fax 33 93 13 21
kulturellesamraad@kulturellesamraad.dk
www.kulturellesamraad.dk
ISSN: 1903 - 2854

Redaktion: Bente Schindel (redaktør)
Formand Hans Rostholm (ansv.)
Jacob Løve

Layout: Grafisk Signatur
Fotos: Bente Schindel, Mette Vesterbæk Mortensen, Amalie Samsing, Vibeke Sontag Larsen, Susan Fazakerley og Kulturmødet
Tryk: Zeuner Grafisk a/s
Oplag: 2.000
Indleveringsfrist for næste nr.: 15. november 2014

© Artikler eller dele deraf må gengives med redaktørens samtykke og med angivelse af kilde.

kultur.dk udgives med støtte fra Kulturministeriets Tips- og lottomidler

► Af og med folket...
forts. fra side 3

Billedtekst

Kulturelle Samråd i Danmark på Kulturmødet 2014

Sekretariatsleder i Kulturelle Samråd i Danmark, Bente Schindel, deltog i Kulturmødet 2014 i samtalen "Hvad har du med? - frivillighed under forandring". Samtalen fandt bl.a. sted med oplæg af Frederik Boll, direktør i firmaet Ingerfair, der arbejder med at udvikle bæredygtige frivilligmiljøer, samt Nadja Pass, stifter af samfundslaboratoriet Borgerlyst. Samtalens temaer centrerede sig fortrinsvis om andelen af frivillige, stigning i frivilliges gennemsnitsalder, om frivillige er blevet mere flyvske, om hvordan de frivillige fastholdes, samt hvordan man får fat i de mennesker, som gerne vil engagere sig, men ikke ved hvordan. Mange af emnerne relaterede sig til frivillige på det sociale område og er ikke særligt aktuelle på kulturrens område. Bente Schindel stod for den generelle opsamling ved afslutningen af mødet.

organisationers arrangementer lagt om lørdagen, hvor der samtidig var en samtale om et professionelt område i salen. Det betød henholdsvis 15 og 16 deltagere til arrangementerne, der ydermere lå på samme tidspunkt, så man ikke kunne nå dem begge. Og godt nok handlede Kulturelle Samråd i Danmarks arrangement om frivillighed, men arten af frivillighed var ikke defineret, og arrangementet var derfor præget af de sociale frivillige, uden at kulturen kom til orde i noget oplæg.

Af og med folket

Så taget i betragtning, at 3/4 mio. personer er aktive i det kulturelle foreningsliv som amatør eller frivillig, og at Kulturmødet bryster sig af at være folkeligt, er det bemærkelsesværdigt, at der ikke er plads i samtalerne til den kultur, som er af og med "folket". Det vil styrke området, hvis samtalerne om professionel kunst, kulturinstitutionerne, det frivillige kulturelle foreningsliv og amatørerne blev ligestillet, især da de to sidstnævnte repræsenterer så stor en del af befolkningen. Rigtigt mange mennesker går ikke kun i de etablerede teatre og museer eller til koncerter, arrangeret af professionelle arrangører, men er også publikum til den professionelle kunst, som frivillige i kulturformidlende foreninger indenfor musik, teater, billedkunst mv. står for og uden hvilke, store dele af landet ville være kunstnerisk "lagt øde". Derfor bør området også være en del af den kulturpolitik, der kommer til debat på møder som dette.

Tidligere kulturminister Uffe Elbæk (Alternativet) kom i debatten "Hvad kan politikerne gøre for kulturen?" med en vigtig pointe. Nemlig den, at det ikke kun drejer sig om støttøkroner og økonomi, men også om, at politikerne skal melde klart ud, at kunst og kultur er vigtig.

Dette skal ikke kun gælde på det professionelle område, men også på det frivillige kulturelle område og inden for amatørkunsten. Det vil være en begyndelse med politisk anerkendelse af amatørerne og af de frivillige kulturelle foreninger, der organiserer, koordinerer, formidler og i det hele taget skaber rammerne for, at der kan opleves et bredt spektrum af kulturelle tilbud rundt omkring i landet. Tænk hvis politikerne, både under kulturmødet og i hverdagen, turde bevæge sig op på et metaplan og diskutere kunstens og kulturens virkelige "vilkår og muligheder" og være ambitiøse på kulturens vegne.

Kulturmøde med vokseværk

Vibeke Sonntag Larsen
Koordinator
Kulturhusene i Danmark
vibeke@kulturhusene.dk

Kulturmødet på Mors blev sat i verden for et år siden. Dengang en spæd begyndelse - født i skyggen af en dominerende bornholmsk storebror. I august 2014 var det anden gang, Kulturmødet blev afholdt, og det står nu på sine egne to ben. Kulturmødet har sin egen identitet og sin egen profil, og det vokser støt og roligt.

I år havde mødet ca. 10.000 besøgende. Det var ca. dobbelt så mange som sidste år, og det tre dage lange møde er også vokset på andre måder.

Udover 40 debatter fordelt på 48 timer byder Kulturmødet nu også på over 200 smagsprøver på kulturoplevelser. Musik med både veletablerede navne og lokale bands, installationer kreeret til lejligheden, børneaktiviteter, udstillinger og events. Som for eksempel "Kunsten flytter ind hos Mona", hvor kendte værker af bl.a. Freddie og Kvium er pillet ned fra væggene på Kunsten i Aalborg og hængt op på det blomstrede tapet i stuen i Monas lille byhus i Nykøbing.

På kulturmødet forsøger man at samle folk omkring en fælles passion for kultur. Både de udøvende, formidlerne, politikerne og alle dem, der ikke har kultur som arbejde. Ambitionen er, at alle skal være med i en levende meningsudveksling - også dem, der bare er "almindelige kulturbrugere".

Tematisk genbrug

Manøvren lykkes kun delvist. For selv om der er fuldt hus til de fleste store debatter, er tiden knap, og rammerne sat, og til trods for at folk inviteres med i diskussionen, så er det svært at komme i dybden med problematikkerne.

Og når man kigger ned over programmet og efterfølgende lytter til, hvad der bliver sagt under de forskellige debatter både fra scenen og fra salen, kan man undre sig over, at der ikke er mere nyt under solen. Var det ikke det samme, der var til debat sidste år: Kulturens økonomi, der er under pres? Børnene, der skal have kulturen ind med modermælken? Samarbejdet med erhvervslivet, der skal stimuleres? Det Kongelige Teaters og Danmarks Radios pligt til at servicere Ud-kantsdanmark? De livsvarige ydelser og kunstnernes arbejdsvilkår?

En del af forklaringen skal måske findes i det faktum, at det er svært at lave store, gennemgribende ændringer i dansk kulturpolitik. I debatten "Hvad kan politikerne gøre for kulturen?" kunne politikere fra begge sider af folketings salen - her repræsenteret ved Kulturminister Marianne Jøved (R), tidligere kulturminister Uffe Elbæk (Alternativet) og medlem af Europaparlamentet Morten Messerschmidt (DF) - hurtigt blive enige om, at alt det, man i teorien kunne have lyst til

at lave om, er svært at få gennemført i praksis. Så når Clement Kjærsgaard indledte debatten med følgende udfordring: "Der har været en atomkrig, og kulturpolitikken skal bygges op helt fra grunden, hvad gør du?", så var alle tre politikere tydeligvis klar over, at et sådant eksperiment er og bliver hypotetisk. Hvor fristende det end måtte være, fx at tage alle pengene fra de rige og give dem til de fattige, så er det ikke noget, der lader sig gøre i praksis. Strukturer, bevillinger, kontrakter, overenskomster, traditioner - og ind imellem måske også en portion sund fornuft - gør det svært at lave drastiske ændringer i politikken. "Det er svært at lukke noget og lave noget nyt", havde Uffe Elbæk måttet sande i sin ministertid. Den træghed kan føles svær at arbejde med, men er måske samtidig med til at sikre en vis stabilitet og arbejdsro.

Skolereform i centrum

Når det er sagt, så bærer de centrale debatter alligevel præg af, hvad der rører sig i tiden, og hvad den siddende kulturminister har valgt som sine mærkesager. Landet er midt i en skolereform, og da ministeren sideløbende har lanceret en strategi for børns og unges møde med kulturen, bliver sammenkædningen mellem børn og kultur et naturligt omdrejningspunkt.

Emnet er heller ikke uinteressant i et kulturhusperspektiv. De fleste af Kulturhusene i Danmarks medlemshuse har aktiviteter for børn, unge og familier og bidrager allerede til, at børn får pirret deres nysgerrighed og får opbygget et naturligt

► Kulturmøde med vokseværk...

forts. fra side 5

forhold til kulturen. Der finder også allerede samarbejde sted mellem kulturhuse og lokale skoler flere steder, og nogle steder endda i formaliseret form via webbaserede platforme.

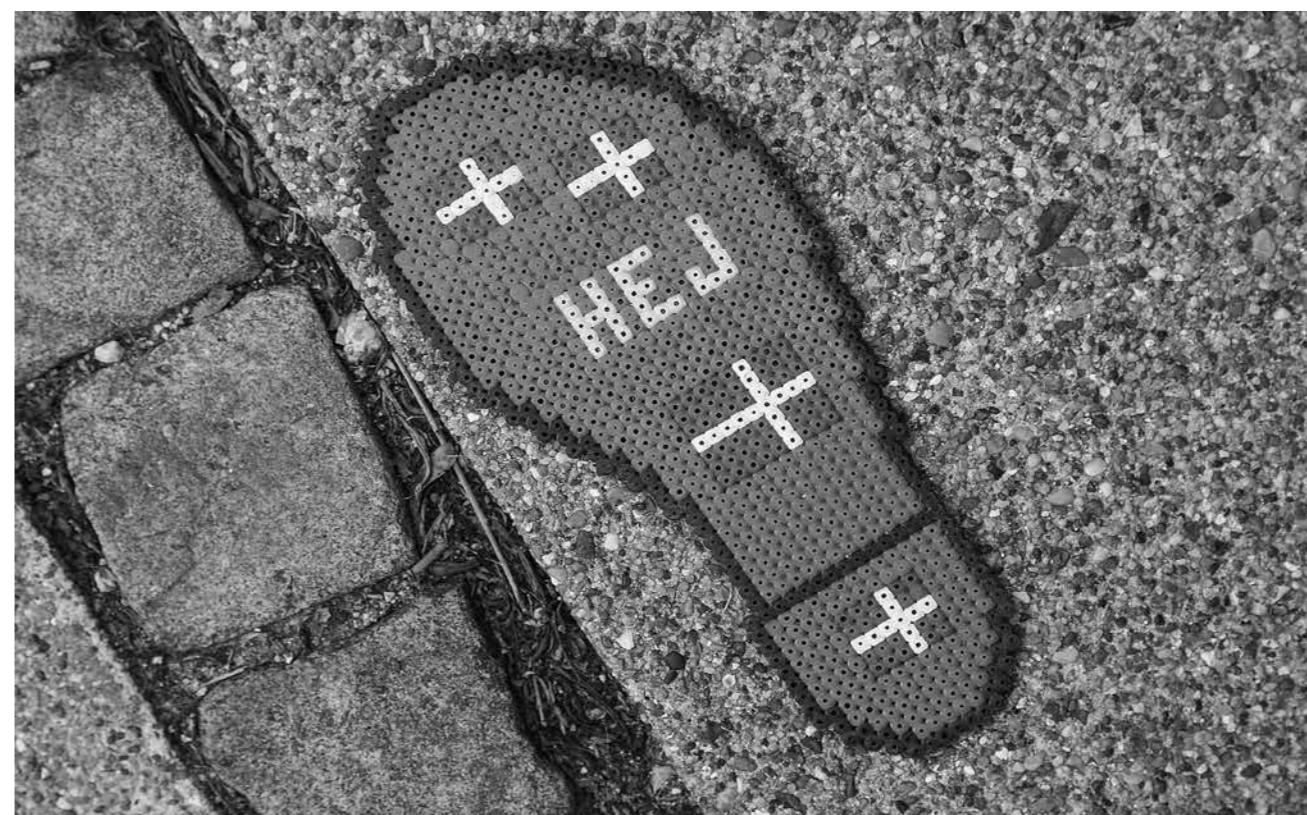
Problemet kan ligge i at få dette synliggjort over for politikerne i en tid, hvor organisationer og institutioner står i kø for at byde ind på dette nye "marked". Med nye strategier og mål følger jo som regel også både midler og muligheder.

På samme måde forholder det sig i og for sig med udkantsproblematikken, hvor der diskuteres magtbalance mellem øst og vest og by og land. Men i diskussionen, om hvorvidt nordjyderne får nok ud af millionbevillingerne til Det Kongelige Teater, glemmer man måske de små, borgernære kulturinitiativer, som rent faktisk virker, og som kulturhusene hører til blandt. Velfungerende og vellidte kulturhuse er nemlig ikke kun et københavnerfænomen, men findes i hele landet.

"Skal-lovgivning" til debat

Et andet af de store debattemner er forholdet mellem den statslige lovgivning og kommunernes selvbestemmelsesret. De fleste kan nemlig blive enige om, at såkaldt "skal-lovgivning" har en positiv betydning for, hvor meget støtte og opmærksomhed en given institution får. Derfor er det ikke kun de helt store, tunge institutioner såsom Statens Museum for Kunst, Det Kongelige Teater og DR, der modtager statsstøtte på adskillige millioner, der er genstand for misundelse. Der er også en udpræget følelse af, at de mindre og kommunalt finansierede institutioner, der har en statslig lovgivning i ryggen, altid er et skridt

På kulturmødet forsøger man at samle folk omkring en fælles passion for kultur. Både de udøvende, formidlerne, politikerne og alle dem, der ikke har kultur som arbejde. Ambitionen er, at alle skal være med i en levende meningsudveksling - også dem, der bare er "almindelige kulturbrugere".

foran. Når kommunerne er forpligtede til at drive musikskoler og biblioteker, kan det godt være, at disse presses og oplever skrappe nedskæringer - men de forsvinder ikke fra landkortet.

Dertil kommer diverse statslige refusionsordninger - såkaldt gule-roslovgivning - som giver fx. egnsteatre og regionale spillesteder et forspring i kampen om de kommunale midler.

Skal-lovgivningen er dog ikke synderligt populær blandt politikerne - hverken i Folketinget eller i byrådene. For jo mere der af den, jo flere penge skal der som regel spyttes i kassen fra statens side, og jo mere bundet bliver økonomien også i kommunerne. "Vi vil gerne lade kommunerne selv sætte dagsordenen", sagde den socialdemokratiske kulturordfører, Flemming Møller Mortensen. Og her er han helt på linje med den radikale kulturminister, Marianne Jelved, der udtalte, at kommunerne skal bindes op på deres ansvar, snarere end på lovgivning. Der skal altså tales til den kommunale samvittighed, snarere end piskes på de kommunale rygstykker, i det Marianne Jelved kaldte et "bottom up"-samfund.

Kulturhusene har som bekendt alle dage befundet sig på den forkerte side af plankeværket. Sammen med de små museer, lokalarkiver, billedskoler, de små teatre og spillesteder og flere andre er de derfor i den situation, at deres eksistens alene afhænger af de lokale kommunale kulturstrategier og byrådspolitikernes velvilje, og derfor er debatten vigtig set med kulturhusbriller.

Mere fokus på kulturen

Selvom det kan være svært at få øje på, hvordan eller hvor meget et årligt kulturmøde på Mors rykker, så betyder det utvivlsomt noget, at der er etableret et forum, hvor kulturen er i centrum. Flere af de politikere, der har dedikeret deres opmærksomhed til kulturen, har gennem tiden efterlyst en mere central plads på den politiske scene til dét, der ellers betragtes som en luksus.

Så tematisk genbrug til trods er der stadig en god pointe i at bakke op om et kulturmøde, som er helt sit eget. Som måske ikke helt har fundet sin form endnu og bevist sin berettigelse, men som trods alt belyser den store værdi, kulturen har, uanset om man er barn eller voksen, udøver eller nyder, øst eller vest, kant eller udkant. Kulturmødet ser ud til at være kommet for at blive, og hvem ved, hvad det kan blive til, når det engang bliver voksent.

Amatørkulturen til debat

Susan Fazakerley
Sekretariatsleder i AKKS -
Amatørernes Kunst & Kultur
Samråd
akks@akks.dk

Hvad er det for en betydning, amatørkulturen har? Og hvordan bliver den mere synlig? Skal amatørkulturen genopfinde fortællingen om sig selv, finde en fælles instrumentalisering over for politikerne eller bare lade være med at klynke, fordi alting går fantastisk. De spørgsmål forsøgte et panel at besvare på Mors i en debat med titlen "Amatørkulturen – fra kulturens stedbarn til aktiv medspiller i kulturlivet".

Hov for resten ...

På kulturmøde på Mors i august 2014 var der en hel del kunstaktiviteter, der arbejdede med ideen om et medskabende publikum

og egendeltagelse: Man kunne f.eks. strikke på et kollektivt strikketøj med designer Karin von Schantz og beundre et skulpturprojekt skabt i et samarbejde mellem lokale morsingboer og tekstilkunstner Isabel Berglund. Man kunne også høre unge "sing and song writers" tage portrætfotoer af hinanden, lave lamper af tang og opleve et børnekor.

Men desværre var hverken amatørerne, det medskabende publikum eller den kulturelle frivillighed for alvor på dagsordenen i kulturmødets mange "samtaler". Her var det især kulturens økonomi og formidling, det internationale og "folkeskolereformen", der fyldte. Det var således først i en af mødets absolut sidste samtaler, at det sådan lidt "Hov for resten ..." -agtigt blev amatørkulturens tur.

Man ville os det godt ...

Det skete i en samtale, der med titlen "Amatørkulturen – fra kulturens stedbarn til aktiv medspiller i kulturlivet" var lagt i hænderne på direktøren for Golden Days Ulla Tofte og et panel bestående af Anders Hind, landsformand for Landsforeningen for dramatisk virksomhed, DATS, Lauge Larsen, formand for Morsø Kommunes børne- og kulturudvalg, Karen Louise Erichsen, kulturchef i Thisted Kommune, og undertegnede, Susan Fazakerley, sekretariatsleder i AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd.

Samtalen tog sit afsæt i Folketingets enstemmige vedtagelse fra 2004, hvori det hedder at: "Folketinget tillægger det frivillige arbejde inden for kunst og kultur stor værdi. Arbejdet har stor betydning for borgernes udfoldelsesmuligheder, for udviklingen af forpligtende fællesskaber, for indsigt i den skabende proces og for den kunstneriske fødekæde. Det frivillige kulturelle område spiller en stor rolle for den lokale og regionale kulturpolitik".

Det var en vedtagelse, der dengang skabte store forventninger om et øget nationalt fokus på amatørerne og den frivillige kultur – forventninger, der imidlertid aldrig blev indfriet. Tværtimod mistede amatørkulturen i årene derefter i al stilhed sine nationale puljemidler og forsvandt stort set helt fra den kulturpolitiske dagsorden.

Men på Mors går det godt

Samtalen illustrerede dog heldigvis hurtigt, at der er forskel på national og lokal politik. Lauge Larsen beskrev et spirende og frodigt amatørkulturliv på Mors. "Det står stærkere end nogen sinde", lød budskabet. Karen Louise Erichsen pointerede, at der i Thy er gode samarbejdsflader mellem kulturelle institutioner og amatører, stor velvillighed blandt kommunalpolitikere og en forståelse for amatørkulturens betydning som f.eks. identitetsskaber.

For amatørorganisationernes repræsentanter var det imidlertid ikke et genkendeligt billede i alle 98 kommuner i Danmark. De oplever derimod store forskelle i de lokale prioriteringer af amatørkulturen - ofte i skarp konkurrence med især idrætten. Lauge Larsen ville da også gerne medgive, at det efter hans erfaring er nemmere at opnå enighed om tilskud til idrætten end til amatørkulturen i Morsø Kommune, og alle i panelet var enige om, at det nok skyldtes idrættens konkurrenceelement og dens eminente evne til at fremstå som sundhedsfremmende.

En ny fortælling om amatørkulturen

Årsagen til denne mangel på anerkendelse er ifølge Karen Louise Erichsen i høj grad, at vi "ikke har noget vokabularium" til at sætte ord på, hvad det er, amatørkulturen kan og gør, mens det for Anders Hind handler om en fundamental mangel på respekt for amatørerne. I forlængelse heraf havde panelet og publikum mange bud på, hvad der kan gøres for at styrke amatørkulturens anseelse og status - lokalt såvel som nationalt.

Der blev talt om behovet for at nedbryde grænserne mellem professionelle og amatører, at bruge de næste fem år på at insistere på at fortælle om amatørkulturens fortræffeligheder, at få sat ord på alle de ting, vi ved, amatørkulturen kan og gør i forhold til kulturlivet, folkeoplysningen og lokalsamfundene, at organisere os bedre og at stå sammen, at forske i området og at få pressen til at skrive andre

historier om amatører end dem, der handler om "Vejen til stjernerne" eller "fra zero til hero".

Det fik Ulla Tofte til at konkludere, at der er et behov for en ny fortælling om amatørkulturen - en fortælling, der er mere "attraktiv" end den nuværende med dens uheldige associationer til ordet "amatør".

Alle for en instrumentalisering

Til sidst spurgte Ulla Tofte retorisk, om det er muligt at finde én ting, som amatørkulturens folk kan være enige om at stå sammen om over for politikerne for at sikre området politisk gennemslagskraft. Blandt buddene var en række forslag fra mental sundhed, livsduelighed og amatørkunstens kunstneriske egenværdi til rum for åbenhed og refleksion. To ting var der dog enighed om i panelet, nemlig at amatørerne ultimativt er aktive af lyst, og at den folkelige kreativitet ikke kan slås ned.

Anders Hind understregede i den forbindelse, at det handler om ligeværdighed og respekt, mere end det handlede om penge, hvilket tydeligt viste sig ved uddelingen af prisen til "Årets AmatørKulturKommune", der blev uddelt for første gang på Folkemødet på Bornholm i 2014. Det var nemlig de lokale foreninger, der havde indstillet kommunerne, og det var tydeligt, at det for dem handlede mere om den gode dialog mellem kommune og amatører end om kroner og øre. Fra salen lød det da også, at det var på tide at få skrevet den folkelige selvdeltagelse ind i kulturlovgivningen, ligesom det er tilfældet i Den Norske Kulturlov.

Fremtiden

Onsdag den 21. januar 2015 er amatørkulturen og dens behov for en national strategi igen på dagsordenen ved et visionsforum på Christiansborg, arrangeret af AKKS og DATS. Hertil har vi inviteret kulturpolitikere fra Folketinget og kommunerne samt embedsfolk fra ministerium, kommuner og KL foruden repræsentanter fra den brede vifte af kulturaktiviteter, der foregår hver dag under amatørkulturorganisationernes paraplyer.

► **Folkeskolereformen...**

forts. fra forsiden

■ **Mette Vesterbæk Mortensen**

Projektmedarbejder,
Kulturelle Samråd i Danmark
mm@kulturellesamraad.dk

får ud af det. Mens andre igen tænker i at udarbejde deciderede skabeloner for mål, indhold, aktiviteter, proces og opfølgning for partnerskaber. Det er en stor udfordring at åbne folkeskolen mod omverdenen og at omdefinere og bryde den generelle forståelse af skolen og dens virksomhed ned.

Den understøttende undervisning

Den understøttende undervisning kan bruges til at supplere og understøtte den teoretiske del af undervisningen. Den understøttende undervisning ligger ud over fagene og skal netop bruges til at koble teori og praksis. Derudover giver den mulighed for at inddrage eksterne samarbejdspartnere

for at gøre undervisningen mere praksisorienteret. Den praktiske og anvendelsesorienterede undervisning giver eleverne mulighed for at se en sammenhæng mellem teorien i skolebøgerne og det samfund, de ellers færdes i. Det sætter elevernes faglige, sociale og alsidige kompetencer i spil. Derudover skal inddragelsen understøtte elevernes læring, kreativitet og evner og koble teori og praksis sammen. Det skal kort sagt være motiverende og sjovt at lære.

I dette forløb bliver de kulturelle foreninger en vigtig medspiller. De kan nemlig undervise og understøtte elevernes teoretiske viden med praktiske opgaver og eksempler, som giver eleverne mulighed for at bruge et bredere udsnit af deres evner. De kulturelle foreninger kan vise eleverne alsidigheden inden for kunst og kultur, og voksne ildsjæles engagement viser børnene, at det kan være en personlig gevinst at engagere sig i det lokale kulturelle foreningsliv, hvis man interesserer sig for teater, musik, billedkunst, historie m.v.

Kompetencer og fagspecifik viden

De frivillige kulturelle foreninger kan være den samarbejdspartner, der understøtter det bredere undervisningsbegreb og giver eleverne et større kendskab til kunst og kultur, som reformen af folkeskolen lægger op til. Kulturelle Samråd i Danmark er af den overbevisning, at foreningerne i det kulturelle felt har meget at byde ind med, og at de evner at formidle viden, indsigt og oplevelser. Aktiviteterne kan på forskellig vis supplere den traditionelle undervisning og bidrage til at understøtte målet om en mere varieret skoledag for eleverne. De frivillige i landets kulturelle foreninger besidder en række kompetencer og en fagspecifik viden, som kan indgå i både den almindelige og den understøttende undervisning og give eleverne en anden vinkel på stoffet. Selvom der har været meget kritik af skolereformen i den offentlige debat, gør det sig ikke gældende, når det drejer sig om de frivillige kulturelle foreningers øgede engagement og samarbejde. En

ny undersøgelse fra Frivilligrådet viser, at 65 % af befolkningen bakker op om den nye folkeskoles øgede fokus på samarbejde med frivillige foreninger - eksempelvis kulturelle foreninger. Foreningernes præsentation af et fagspecifikt område eller emne som en del af undervisningen får dermed opbakning i befolkningen, ligesom frivillige foreningers samarbejde med folkeskolelærerne om undervisningen bliver godt modtaget. Opbakningen vil forhåbentlig stige i takt med, at lokale succeshistorier kommer frem i pressen, og når kendskabet til initiativernes fordele bliver kendt i den brede offentlighed.

Fokus på kultur

"Kultur og kreativitet styrkes i reformen" sagde kulturminister Marianne Jelved på Kulturmøde 2014 på Mors og fortsatte: "Skolereformen har fokus på børns møde med kunst og kultur, et møde der spiller ind på resten af livet." Mødet med kunst og kultur handler ikke bare om at lære, men også om at opleve. Oplevelser, som giver fantasien kraft, inspirerer os til at lære mere om emnet. De kulturelle oplevelser kan i høj grad tilgode de børn, som er bogligt svage, og derfor har brug for andre læringsstile og vinkler på stoffet. Viden og dannelse hænger uløseligt sammen og styrkes gennem kendskab til historie, samfund, kunst mm. Formålet er at gøre børnene fortrolige med dansk kultur og historie, give dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrage til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og give dem viden om, hvad det vil sige at bo i et land med demokrati. Alle børn skal have mulighed for at møde kunsten og kulturen og reflektere over oplevelsen. Elevernes innovative og kreative kompetencer skal styrkes, så de kan udtrykke sig kreativt. På det frivillige foreningsniveau får eleverne ikke blot oplevelser og nye vinkler på det faglige stof, men også et indblik i hvad det vil sige at være en del af et kreativt samfund. Det er gennem de kunstneriske og kulturelle fag, at livets "store" spørgsmål udforskes.

Uafklarede spørgsmål i forhold til forventningsniveau

Samarbejde mellem skoler og foreningsliv er blevet særlig aktuelt og nævnes igen og igen som en af grundpillerne i skolereformen. Kulturelle Samråd i Danmark ser skolereformen som en

spændende mulighed for øget samarbejde, men ser også flere uafklarede spørgsmål og udfordringer ved den nye reform. I hele retorikken omkring skolereformen ligger der en forventning om, at skolen åbner sig mod det omkringliggende samfund og samarbejder med foreningerne. Dog er der ikke sat rammer for de mulige samarbejder, hvilket kan være både godt og skidt, dels da det giver mulighed for at lave tiltag og forløb, som passer skolen og foreningerne uden at være topstyret af bestemte retningslinjer, dels fordi det jo også kan være medvirkende til, at det kan være svært for de enkelte lærere og foreningerne at komme i gang. Med en så diffus beskrivelse som at "skolen skal åbne sig mod det omliggende samfund og samarbejde med foreningslivet" ligger en klar forventning til samarbejdet, men set fra Kulturelle Samråd i Danmarks side, mangler der en definition af rammerne og en klar italesættelse af forventninger til de frivillige kulturelle foreninger. Derfor har Kulturelle Samråd i Danmark iværksat 2 pilotprojekter, som skal kortlægge samarbejdsmulighederne mellem de frivillige foreninger og skolerne ved at skabe et rum, hvor de to parter kan mødes og finde et fælles fodslag, lære hinanden at kende, forventningsafstemme og arbejde med samarbejdsaftaler.

Kun fantasien sætter grænser

Der er ingen tvivl om, at de kulturelle foreninger har noget særegent at byde på - også i forhold til de fleste kulturelle institutioner, der har velfungerende skoletjenester. En helt væsentlig fordel ved de kulturelle foreninger er fleksibiliteten og muligheden for at indgå i et længerevarende samarbejde samt muligheden for at komme ud på den enkelte skole eller tage på udflugt med eleverne. Mange af de frivillige i de kulturelle foreninger er desuden ældre og ofte i pensionsalderen, hvilket gør det muligt for dem at komme på skolerne i skoletiden.

Det er oplagt, at det enkelte kulturelle samråd udarbejder en form for inspirationskatalog, som synliggør for skolerne, hvilke tilbud, de kan give, og oplyser dem om, hvilke kulturelle foreninger der er i de kulturelle samråd. De enkelte foreninger i de kulturelle samråd kan også - som

► Folkeskolereformen...

forts. fra side 11

det er sket i Halsnæs Kommune (se andetsteds i bladet) - udarbejde forslag, som præsenteres for skolerne med henblik på samarbejde. Samarbejde kan lyde som et stort og tidskrævende ord, men det er op til den enkelte skole og forening at definere rammerne, som kan indrettes efter det, man har ressourcer til. Der kan både være tale om et længere forløb og en enkeltstående aktivitet. Den største udfordring ved samarbejdet er ikke at putte relevant indhold i projekterne og forløbene, men at skabe rammerne og komme i gang. Og det kan både være den enkelte skole og foreningen, der tager kontakt og igangsætter samarbejdet.

“Win-win” situation

“Hvad får vi som forening ud af samarbejdet?”, kan nogle samråd måske tænke. Kulturelle Samråd i Danmark mener, man skal se samarbejdet som en udveksling, hvor skolen får spændende aktiviteter og ny viden, og hvor foreningerne kommer bredt ud og møder en ny målgruppe, som normalt kan være svær at få i tale. Det er vist det, man populært kalder en win-win situation. De kulturelle foreninger kan bidrage til at øge elevernes faglige niveau og bidrage med kunstneriske og kulturelle oplevelser. Desuden kan man vise eleverne, at

man i de kulturelle foreninger kan brænde for et emne og arbejde demokratisk. Når skolerne inddrager de lokale frivillige kulturelle foreninger i undervisningen, styrker det desuden elevernes kendskab og tilhørsforhold til lokalsamfundet og foreningslivet, og der vil derfor utvivlsomt være en øget mulighed for, at eleverne på et senere tidspunkt bliver aktive i disse foreninger.

Kulturelle Samråd i Danmark nærer derfor ingen tvivl om, at den åbne skole, hvor kommunen er forpligtet til at sikre et samarbejde mellem skolerne og det lokale foreningsliv, og hvor skolerne skal skabe større kendskab til de muligheder, som det danske samfund byder på, kan blive en stor gevinst for både foreningslivet, skolerne og samfundet.

Den største udfordring ved samarbejdet er at skabe rammerne og komme i gang

Det om-sig-liggende samfund

- folkeskolereformen som pilotprojekt i Kulturelt Samråd Halsnæs

Mette Vesterbæk Mortensen

Projektmedarbejder,
Kulturelle Samråd i Danmark
mm@kulturellesamraad.dk

De kulturelle foreninger i Halsnæs har taget skolereformens opfordring til øget samarbejde mellem foreningerne og skolerne op og tilbyder nu deres aktiviteter til skolerne gennem konkrete samarbejder.

I den nye skolereform er målsætningen, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan, mindske betydningen af deres sociale baggrund og skabe tillid og trivsel. Det er et lovkrav, at skolerne inddrager lokalområdet og tænker koblinger på tværs af skole og foreningsliv, så skolen/lærerne kan invitere andre aktører ind i

skolen og i samarbejde nytænke forløb. Både i forbindelse med den åbne skole og i den understøttende undervisning kan de kulturelle foreninger således tænkes ind.

Pilotprojekter for folkeskolereformen og i EU-regi

Kulturminister Marianne Jelved udtalte i Politiken i marts 2013 i forbindelse med skolereformen, at det handler om at “arbejde med det om-sig-liggende samfund”. Den udtalelse fangede interessen hos medlemmerne af Kulturelt Samråd i Halsnæs, som nedsatte en arbejdsgruppe, der resulterede i projekt “Kulturgyngen”, hvor 10 lokale kulturelle foreninger meldte sig til at deltage. Kulturgyngens formål er, at børn og unge i Halsnæs skal møde kunst og kultur i foreningerne, som på deres side gerne vil være med til at vække børn og unges interesse for kunsten og kulturen. Projektet blev samtidig et pilotprojekt for Kulturelle Samråd i Danmark – både i forhold til at indsamle viden til samrådenes fremtidige samarbejde med folkeskolen og som en del af et EU projekt. EU-projektet “Culture Guides” handler om at skabe øget deltagelse i kunst- og kulturlivet for grupper i samfundet, der ikke deltager i større omfang – herunder børn og unge.

Det kulturelle foreningsliv bliver kendt

Lokalt tjener pilotprojektet som “en undersøgelse af mulighed for samarbejde”, som formanden for Halsnæs Kulturelt Samråd, Kirsten Møller, formulerer det. Målet er at styrke børn og unges adgang til kunst, kultur og foreningsliv, at gøre det kulturelle foreningsliv

Kulturgyngens idé

- At børn og unge i Halsnæs skal møde kunst og kulturliv.
- At de skal møde voksne med kompetencer, ressourcer og værdier.
- At de lærer foreningslivet som demokratisk udtryk at kende.
- At de bliver mere opmærksomme på kommunens mange tilbud.
- At give lærere og pædagoger gratis tilbud, samt mulighed for spændende nye samarbejder.

Se mere om Kulturelt Samråd Halsnæs og Kulturgyngen på www.halsnaeskultur.dk

► **Det om-sig-liggende...**

forts. fra side 13

kendt og interessant for målgruppen (børn og unge i folkeskoleregii), at tage opfordringen til at foreningslivet bør samarbejde med skolen alvorligt og at skabe øget samarbejde mellem foreninger, skoler og kommuner. I foreningerne findes folk med passion for et emne, som de gerne vil dele og give videre, og børnene lærer gennem mødet med kunst og kultur og ved mødet med voksne ildsjæle med engagement i foreningslivet. Kulturelle Samråd i Danmark mener, at kunst og kultur binder samfundet sammen, giver tilhørsforhold, dannelse og viden, som er grundlaget for udvikling af mennesker. Derfor er et øget samarbejde mellem samrådene, deres medlemsorganisationer og folkeskolerne yderst relevant for alle parter, da det giver rig mulighed for udvikling i fællesskaber.

I august 2014 afholdt Kulturelle Samråd i Danmark og Kulturelt Samråd Halsnæs et arbejdsseminar om lokale samarbejder. Deltagerne kom fra Kulturelt Samråd i Halsnæs og medlemsforeningerne i samrådet. Desuden deltog lærere, pædagoger og repræsentanter fra kommunen. Seminaret var kulminationen på en lang række møder mellem Kulturelt Samråd Halsnæs, Kulturforvaltningen, Skoleforvaltningen og Kulturelle Samråd i Danmark og startskuddet på et øget samarbejde mellem de lokale skoler og kulturelle foreninger. Samarbejdet involverer Vævekredsen, Frederiksværk Kunstforening, Foreningen Land og By, Frederiksværk Historiske Forening, Danmarks

Naturfrednings Forening, Fiskeriets og Havnens Hus, Hundested Kunstforening og GDV Hundested (Folkedansere).

Sikring af konkret samarbejde

På seminaret sporede man sig ind på hinandens ønsker og kompetencer, og man indgik aftaler, så projektet kunne munde ud i konkrete samarbejder om undervisningsforløb mellem skoler/lærere og foreninger. Aftalerne blev efterfølgende nedfældet med beskrivelse af ansvarsområder, projektindhold, målgruppe, tidsplan, sted for gennemførelse og præsentationsform til slutarrangementet. Det er projektets mål, at de enkelte undervisningsforløb præsenteres samlet på en udstilling den 5. november 2014.

De kulturelle foreninger og lærerne sporede sig ind på hinanden på et seminar i september 2014

**Projekter inden for pilotprojektet
 - eksempler på samarbejder mellem skoler og foreninger**

Fiskeriets og Havnens Hus og 3. klasse:

Hvad er der i havet?

Eleverne skal lære om havets dyreliv, de skal fange fisk, partere dem og spise dem. De skal lære om de forskellige arter, og hvem der spiser hvem i havet. De skal også lære om de fysiske forhold i havet som saltindhold og strømme. Endeligt laver eleverne film og billeder af fisk og deres oplevelser med havet.

Vævekredsen og 3. klasse:

Skole og væv

Eleverne skal lave et årstidshjul, hvor de væver med årstidernes farver på hjul fra cykler, barnevogne mm. Dette ligger i forlængelse af, at klassen har arbejdet med månederne og årets inddeling. Der kan ligeledes tales om farveskala. Repræsentanter fra foreningen kommer ud på skolen og fortæller og demonstrerer. Projektet munder ud i en udstilling af hjulene.

Frederiksværk Historiske Forening og 9. klasse:

Besættelsens Frederiksværk 40-45

Klassen har arbejdet med den historiske periode på et generelt plan og skal nu arbejde med den lokale historie. En repræsentant fra foreningen kommer i klassen og fortæller og viser materiale/effekter fra perioden. Eleverne skal lære om en kildekritisk tilgang til historien. Udflugt til Mindelunden og byvandring med foreningens repræsentant. Eleverne laver video dokumentation on locations af lokalhistorisk interesse.

Foreningen By og Land og 5. klasse:

By, handel og udvikling

Klassen arbejder med, hvordan huse ser ud og beskrives i litteraturen samt evt. forskellige byggestile. En repræsentant fra foreningen vil fortælle om lokale huse og om både byrummet og de enkelte huse i byen. Der arrangeres en cykeltur med repræsentanten for foreningen for at se på bevaringsværdige huse.

Foreningen By og Land og 8. klasse:

Byudvikling og byplanlægning

Klassen arbejder med samfundsstruktur og lærer om opdeling i stat og kommune – hvem bestemmer hvad og hvordan? Klassen ser på, hvad en planlov er ud fra spørgsmål som eksempelvis "Hvorfor er der ikke huse/nogen der bor i skoven/på stranden?" og "Hvorfor er det

nødvendigt med en overordnet reguleret plan?" Sammen bruger klassen og en repræsentant fra foreningen byen som afsæt for at diskutere demokrati og struktur både på skolen og på udflugter.

Kunstforeningen Frederiksværk og 6. klasse:

Matematik i kunsten

Klassen arbejder med matematiske figurer. En repræsentant fra foreningen kommer ud på skolen og fortæller om det gyldne snit. Eleverne laver skitser af udvalgte værker enten fra Kunstforeningens aktuelle udstilling eller af kendte værker og finder geometriske figurer i motivet. Figurene tegnes op/farvelægges, fotograferes og udstilles.

Frederiksværk Historiske Forening og 7. klasse:

Frederiks"værk" og vandkraft

Klassen arbejder med lokalområdets niveauforskydning og skal besøge Krudtværksmuseet og på byvandring med en repræsentant for foreningen og høre om Frederiksværks historie med fokus på udgravning af kanalen og vandkraft. Eleverne skal sidenhen selv bygge motorer og arbejde med tandhjul i LEGO. Eleverne laver korte videoer eller collager, hvor de forklarer om tekniske detaljer eller om vandkraftens indvirkning på byens historie.

Danmarks Naturfrednings Forening og indskolingselever:

Hvad er der i vandhullet?

Eleverne skal på udflugt med repræsentant for foreningen og lære om de dyr, de kan finde i et vandhul, deres kendetegn og livscyklus. Dyrene kan evt. tages med tilbage til skolen og studeres nærmere. Eleverne dokumenterer med fotos, som senere udstilles.

Stor vilje til at møde skolerne - pilotprojekt i Køge

Pilotprojektet "Kulturpas" løber af stablen i Køge i forbindelse med den nye folkeskolereform. Samarbejdet mellem de frivillige kulturelle foreninger og skolerne skal styrke elevernes faglige udvikling og vise dem, at der er mennesker, der besidder andre ekspertiser, som kan byde ind med "noget andet" gennem en "anden" faglighed.

Mette Vesterbæk Mortensen

Projektmedarbejder,
Kulturelle Samråd i Danmark
mm@kulturellesamraad.dk

I forbindelse med Køge Kommunes opfordring til foreningerne om at lave samarbejdsprojekter med "den åbne skole", formulerede Kulturelt Samråd Køge nogle ideer til en kulturpasordning. For hver kulturel aktivitet klassen deltager i, får eleverne et stempel i deres kulturpas, og den klasse, der ved projektperiodens udløb har flest stempler, vinder en teateroplevelse. Aktiviteterne

tager udgangspunkt i de pågældende foreningers kompetenceområder. Foreningerne og de læringsforløb, som tilbydes, kan understøtte elevernes udvikling og trivsel og være med til at gøre undervisningen mere virkelighedsnær. Gennem mødet med foreningerne skabes der sammenhæng mellem det, eleverne lærer i den åbne skole og den generelle læring.

Læringsforløb

Kulturpasordningen er i opstartsfasen, hvor skoler og foreninger mødes og forventningsafstemmer. Derfor er projektet et læringsforløb for alle – også for foreningerne, som skal lære skolernes hverdag at kende og se deres egne forcer i forhold til den åbne skole. Foreningerne kommer også til at lære ved at se på egne aktiviteter gennem mødet med børn og unge. Den vigtigste opgave er at skabe kontakten mellem skolerne og de kulturelle aktører. Det handler grundlæggende om at få de to verdener til at mødes og tale samme sprog. Kulturelle Samråd i Danmark mener, der kan komme mange nye samarbejder i stand, når skoleverdenen og foreningsverdenen mødes.

Et øget kendskab til de muligheder, der er i det lokale fritids- og foreningsliv, kan give børn og unge, som normalt ikke gør brug af foreningslivet, mulighed for at deltage aktivt og møde kunst og kultur. Og da det er planen også at inddrage elevernes forældre og bedsteforældre som deltagere i projektet, spredes kunst og kultur på den måde ud til en større del af befolkningen og kan dermed på sigt få flere med i det kulturelle foreningsliv, ligesom det i højere grad kan åbne foreningerne mod det omgivende samfund.

Strukturen

Ved at indgå konkrete aftaler kan rammerne for samarbejdet struktureres. Da der i den nye skolelov ikke er en klar definition af samarbejdets karakter og rammer, men blot skrevet, at kommunerne er forpligtet til at samarbejde med foreningslivet, kan den enkelte forening selv være med til at definere, hvordan og inden for hvilke rammer samarbejdet skal bygges op. De enkelte forløb dokumenteres af klassen gennem skrift, foto, film, maleri, eller hvad der passer til det givne projekt, og præsenteres ved et fælles afslutningsarrangement i Ejby Medborgerhus den 21. november 2014.

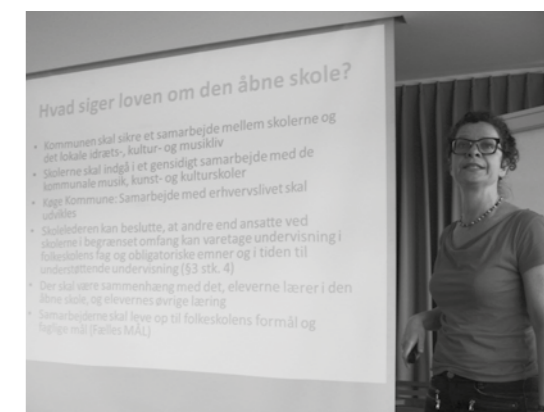
Vi er tidligt ude

Kulturelle Samråd i Danmark mener, at de lokale kulturelle ressourcer kan bidrage positivt til den åbne skole, og at der i de kulturelle samråd og foreninger, der deltager i pilotprojekterne i både Køge og

Halsnæs, er en ekstrem fleksibilitet og vilje til at møde skolerne. En udfordring i de to pilotprojekter har været at få lærerne i tale og få dem til at deltage i møderne, da de har været travlt optaget af implementeringen af skolereformen og de daglige ændringer, det medfører. Vi er, fra flere sider, blevet mødt med spørgsmålet, om ikke vi er sent ude i forhold til planlægning og opbygning af relationer mellem skoler og foreninger. Faktisk mener vi, at vi er tidligt ude, da det vil tage nogen tid for skolerne at finde den endelige form og finde overskud til at indgå i konkrete samarbejder. En reform i dette omfang bliver ikke implementeret fra dag til dag, så hvis foreningerne kan

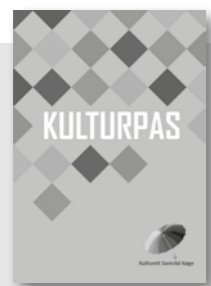
Skoleudviklingskonsulent Julie Katlev bad foreningerne have lidt tålmodighed i forhold til skolerne.

► **Stor vilje...**
forts. fra side 17

have "lidt tålmodighed i forhold til skolerne", som udviklingskonsulent i Køge, Julie Katlev, udtrykker det, vil skolerne gerne være med. Hun gav på et seminar afholdt i september 2014 udtryk for, at det er et spørgsmål om tid, og at skolerne på sigt nok skal få de to verdener til at mødes og finde fælles fodslag.

Et positivt biprodukt af arbejdsseminaret i Køge var, at lærerne ikke kun mødte foreningerne, men også mødte hinanden på tværs af skoler og fik lavet aftaler om, at flere skoler etablerede samarbejde med samme forening.

Projekter inden for pilotprojektet "Kulturpas"

- eksempler på samarbejder mellem skoler og foreninger

Kulturföreningen Apollonaris

Titel: Teater og debat
Målgruppe: 7. klasse (klasser fra flere skoler deltager)

Beskrivelse af samarbejdet:
Teaterstykket "What the f..." vises og lægger op til efterfølgende debat om mobning. Ud fra det tilhørende materiale arbejdes der videre med emnet på skolen. Målet er at øge interessen for fællesskabets muligheder, og at eleverne bliver bedre til at sætte ord på følelser, handlinger og oplevelser, og derigennem får styrket deres mentale evner og udvikler deres forståelse for hinandens kulturelle baggrund.

Præsentation:
Der laves dokumentationsmateriale og indsamles elevudsagn, som udstilles i Ejby Medborgerhus.

Kulturföreningen KIS

Titel: Fortælle koncert "Peter og Ulven"
Målgruppe: 1. og 2. klasse

Beskrivelse af samarbejdet:
En fløjtenist spiller og fortæller historie. Det er efterfølgende børnenes opgave at digte videre på historien og lave en ny slutning. Det kan de gøre med ord og tegninger, som resulterer i en udstilling for kulturföreningens medlemmer.

Præsentation:
Elevernes produkter vises frem for offentligheden i Borup Kulturhus.

Ejby Medborgerhus

Titel: Den lokale modstandsgruppe under 2. verdenskrig
Målgruppe: 3. og 8. klasse

Beskrivelse af samarbejdet:
Repræsentant for historisk forening kommer ud i klassen og fortæller om den lokale modstandsgruppe i Borup i forbindelse med, at klassen arbejder med perioden på et generelt plan. Oplægget tilpasses klassetrinnet.

Danmarks Samfundet

Titel: Flag og faner
Målgruppe: 8. klasse

Beskrivelse af samarbejdet:
En repræsentant fra foreningen kommer ud på skolen og fortæller om flag og faner, herunder Dannebrog's historie og den måde, vi i dag bruger flag og faner.

Hvor er de frivillige i kulturpolitikken?

Bente Schindel
Sekretariatsleder,
Kulturelle Samråd i Danmark
bs@kulturellesamraad.dk

"Hvorfor er det frivillige kulturelle område ikke en del af kulturpolitikken" var det spørgsmål, tre politikere blev stillet på Kulturelle Samråd i Danmarks og Det Frivillige Kulturelle Foreningsnetværks debatarrangement på Folkemødet 2014 på Bornholm.

Det skortede hos de tre politikere - Troels Ravn, MF, Socialdemokraterne, Jørgen Arbo-Bæhr, MF, Enhedslisten og Carl Christian Ebbesen, Københavns kultur- og fritidsborgmester, Dansk Folkeparti - ikke på ros til de frivillige, men der var ikke rigtig nogen forklaring på, hvorfor man ikke tilgodeser området kulturpolitisk fra statslig side. Der blev talt rigtigt meget om vigtigheden af at have frivillige, men der var fra de tre oplægsholderes side ikke rigtigt styr på de forskellige former for frivillighed. Så de, der går til hånd til fx Melodi Grand Prix eller på Roskilde Festivalen (eventsfrivillige, som ordstyrer Tom Ahlberg kaldte det), og de frivillige, der - ofte gennem mange år - er organiseret i kulturelle foreninger, og som formidler og arrangerer inden for teater, musik, kunst, museer, litteratur osv. med professionelle kunstnere og i kulturinstitutionerne blev nævnt i flæng og uden bevidsthed om forskellen hos oplægsholderne.

På en kommentar fra salen om, at kommunerne ikke skal tro, at de med de frivillige blot får gratis arbejdskraft, svarede Troels Ravn, at politikernes opgave i forhold til de frivillige er at sørge for, at deres kompetencer bliver synliggjort, og at bureaukratiet bliver begrænset, men at de frivillige ikke kan inddrages i forhold til arbejdsnormer. Han understregede dog samtidig, at det er vigtigt at uddanne de frivillige.

Jørgen Arbo-Bæhr mente, at det kulturelle foreningsliv kan være med til at bryde den negative sociale arv ved i højere grad at få børn og unge til at deltage i kulturen. Derudover mente han, at de kommunale institutioner må være klar til at modtage de frivillige.

En slags § 18 til kultur

Fra salen blev det nævnt, at der er asymmetri i politikken, når det drejer sig om idræt og kultur, og at politikerne på Christiansborg burde arbejde for fastere rammer for det kulturelle område. Det kunne fx være at lave en ordning med en slags § 18 midler til de kulturelle foreninger. Det var et forslag, der vandt genklang hos samtlige tre medlemmer af debatpanelet. Her var der enighed om, at der skulle sikres gode kommunale rammer til det frivillige kulturelle område, og at man måske skulle se på, om der skulle laves en § 18 pulje til området.

Carl Christian Ebbesen nævnte, at problemet i kommunerne også er, at mange puljer hvert år løber ud, så man ikke kan bygge noget langvarigt på dem. Han mente, at man alt for meget har koblet kommuner og foreningsliv sammen, og at det derfor er godt, at der nu er

Der var fra de tre oplægsholderes side ikke rigtig styr på de forskellige former for frivillighed.

► Hvor er de frivillige...

forts. fra side 19

§ 18 er den paragraf i Lov om social service, hvorefter kommunerne skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger og årligt afsætte et beløb til støtte af det frivillige sociale arbejde.

Hele debatten kan ses streamet, idet den er optaget af et medlem af Det Frivillige Kulturelle Foreningsnetværk, nemlig Sammenlutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, SLRTV.

Se <https://www.youtube.com/watch?v=pMauk4MrZyl>

Se også Danmarks Teaterforeningers omtale af debatten på <http://www.dk-teaterforeninger.dk/aktuelt-at-kunne-samle-frivillige-er-en-styrke.html>

Ordstyrer Tom Ahlberg introducerede ordet "eventfrivillige" om dem, der er frivillige i f.eks. Melodi Grand Prix eller på Roskilde Festival

dannet et netværk af landsforeninger inden for det frivillige kulturelle område.

Mulighederne for foreningslivet i skolereformen blev også berørt under debatten, som fx hvordan man sikrer, at samarbejdet bliver reelt. Alle tre oplægsholdere var enige om, at der er en mangfoldighed af muligheder i den understøttende undervisning, men at den enkelte forening selv skal byde ind. Det blev dog fra salen nævnt, at der også i forbindelse med folkeskolereformen er store forskelle på idræt og kultur, bl.a. fordi idrætten har pengestærke landsorganisationer, hvilket der kunne ændres på, hvis man på området havde en national politik, der tilgodeså også det frivillige kulturelle netværk. Det var alle tre oplægsholdere i noget omfang enige i.

kultur.dk